

PARLEMENT DE LA RÉGION DE BRUXELLES-CAPITALE

SESSION ORDINAIRE 2010 - 2011

7 JUILLET 2011

PROJET D'ORDONNANCE

**contenant le premier ajustement du Budget
général des Dépenses de la Région de
Bruxelles-Capitale pour l'année budgétaire
2011 suite à la délibération budgétaire n° 01
du Gouvernement de la Région de Bruxelles-
Capitale**

RAPPORT

fait au nom de la
commission des Finances, du Budget,
de la Fonction publique,
des Relations extérieures et
des Affaires générales

par M. Eric TOMAS (F)

Ont participé aux travaux de la commission :

Membres effectifs : MM. Olivier de Clippele, Serge de Patoul, Didier Gosuin, Mmes Marion Lemesre, Françoise Dupuis, Anne Sylvie Mouzon, M. Eric Tomas, Mme Zakia Khattabi, M. Yaron Pesztat, Mmes Barbara Trachte, Céline Fremault, MM. Joël Riguelle, Herman Mennekens, Mmes Sophie Brouhon, Brigitte De Pauw.

Membres suppléants : Mmes Françoise Schepmans, Viviane Teitelbaum, Elke Roex.

Autres membres : Mmes Anne Dirix, Anne Herscovici, MM. Alain Hutchinson, Ahmed Mouhssin, Mmes Catherine Moureaux, Caroline Persoons, M. Arnaud Pinxteren, Mme Elke Van den Brandt.

Voir :

Document du Parlement :

A-207/1 – 2010/2011 : Projet d'ordonnance.

BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK PARLEMENT

GEWONE ZITTING 2010 - 2011

7 JULI 2011

ONTWERP VAN ORDONNANTIE

**houdende de eerste aanpassing van de
Algemene Uitgavenbegroting van het Brussels
Hoofdstedelijk Gewest voor het
begrotingsjaar 2011 ingevolge de
begrotingsberaadslaging nr. 01 van de
Brusselse Hoofdstedelijke Regering**

VERSLAG

uitgebracht namens de
commissie voor Financiën,
Begroting, Openbaar Ambt,
Externe Betrekkingen en
Algemene Zaken

door de heer Eric TOMAS (F)

Aan de werkzaamheden van de commissie hebben deelgenomen :

Vaste leden : de heren Olivier de Clippele, Serge de Patoul, Didier Gosuin, mevr. Marion Lemesre, mevr. Françoise Dupuis, mevr. Anne Sylvie Mouzon, de heer Eric Tomas, mevr. Zakia Khattabi, de heer Yaron Pesztat, mevr. Barbara Trachte, mevr. Céline Fremault, de heren Joël Riguelle, Herman Mennekens, mevr. Sophie Brouhon, mevr. Brigitte De Pauw.

Plaatsvervangers : mevr. Françoise Schepmans, mevr. Viviane Teitelbaum, mevr. Elke Roex.

Andere leden : mevr. Anne Dirix, mevr. Anne Herscovici, de heren Alain Hutchinson, Ahmed Mouhssin, mevr. Catherine Moureaux, mevr. Caroline Persoons, de heer Arnaud Pinxteren, mevr. Elke Van den Brandt.

Zie :

Stuk van het Parlement :

A-207/1 – 2010/2011 : Ontwerp van ordonnantie.

I. Introduction

La Présidente fait état d'une lettre de la Cour des comptes qui lui est parvenue le mercredi 6 juillet 2011 (Annexe 1). Dans cette lettre, la Cour fait remarquer qu'à ses yeux les conditions de l'article 26 de l'ordonnance organique du 23 février 2006 portant les dispositions applicables au budget, à la comptabilité et au contrôle (OOBBC) sur laquelle le Gouvernement se base pour sa délibération budgétaire ne sont pas réunies. La Cour des comptes conclut que dans l'état actuel de la législation applicable à la Région, la technique envisagée pour octroyer ladite garantie complémentaire ne permet pas d'anticiper les effets du vote de l'ordonnance contenant le premier ajustement. Il a été confirmé à la Présidente par la Cour que cette lettre n'a aucune incidence sur le contenu du projet d'ordonnance examiné et que celle-ci ne se prononce pas sur le contenu du projet d'ordonnance.

II. Exposé introductif du Ministre-Président Charles Picqué

Le Ministre-Président a tenu devant les commissaires l'exposé suivant :

« Le Holding Communal connaît une situation financière difficile depuis 2008. Celle-ci s'est encore complexifiée ces dernières semaines au regard de l'évolution du cours de l'action Dexia. Par ailleurs, les déclarations des uns et des autres dans ce dossier n'ont pas toujours joué en faveur du Holding.

Fin juin, le Gouvernement est donc intervenu en urgence en concertation avec les autres Régions, afin de prolonger et d'augmenter les garanties régionales qui prenaient fin ce 30 juin.

Le Holding Communal est avec 14% des parts, un actionnaire de référence de Dexia.

Assurer la soutenabilité financière du Holding est donc nécessaire pour garantir la stabilité du système bancaire, mais également le financement des pouvoirs publics notamment nos pouvoirs locaux et la Région de Bruxelles-Capitale.

Comme vous le savez, la situation financière du Holding Communal résulte principalement de la crise financière de 2008 et de son intervention dans le sauvetage de Dexia à concurrence de 500 millions d'euros. Cette opération a été financée via des emprunts pour lesquels les institutions de crédit ont exigé des garanties. Le Holding a ainsi mis en gage ses actions Dexia.

Suite à la chute continue de la valeur de l'action Dexia, les Régions ont décidé de procéder en novembre 2008 à une première intervention de solidarité. Le Holding Communal a reçu une garantie de 400 millions d'euros, sur

I. Inleiding

De voorzitter maakt gewag van een brief van het Rekenhof die ze op woensdag 6 juli 2011 heeft ontvangen (Bijlage 1). In die brief wijst het Rekenhof erop dat het van oordeel is dat de voorwaarden van artikel 26 van de organieke ordonnantie van 23 februari 2006 houdende de bepalingen die van toepassing zijn op de begroting, de boekhouding en de controle (OOBBC) waarop de Regering zich baseert voor haar begrotingsbespreking, niet vervuld zijn. Het Rekenhof besluit dat, bij de huidige stand van de op het Gewest toepasselijke wetgeving, de overwogen techniek om de voornoemde aanvullende waarborg te verlenen het niet mogelijk maakt om vooruit te lopen op de gevolgen van de goedkeuring van de ordonnantie houdende de eerste aanpassing. Het Rekenhof heeft de Voorzitter bevestigd dat die brief geen gevolgen heeft voor de inhoud van het besproken ontwerp van ordonnantie en zich niet uitspreekt over de inhoud van het ontwerp van ordonnantie.

I. Inleidende uiteenzetting van Minister-President Charles Picqué

De Minister-President heeft voor de commissieleden de volgende uiteenzetting gehouden :

« De Gemeentelijke Holding verkeert sinds 2008 in een moeilijke financiële situatie, die ten gevolge van het koersverloop van het Dexia-aandeel tijdens de voorbije weken nog complexer is geworden. Bovendien pakten de verklaringen die sommigen over dit dossier hebben afgelegd, niet altijd uit in het voordeel van de Holding.

De Regering heeft eind juni dan ook met spoed ingegrepen, in overleg met de andere Gewesten, om de gewestelijke waarborgen, die op 30 juni jongstleden ten einde liepen, te verlengen en te verhogen.

Met 14% van de aandelen is de Gemeentelijke Holding een referentieaandeelhouder van Dexia.

Het is dus noodzakelijk om de financiële houdbaarheid van de Holding veilig te stellen om zo de stabiliteit van het banksysteem, maar ook de financiering van de overheden, waaronder onze plaatselijke besturen en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, te waarborgen.

Zoals u weet, is de huidige financiële situatie van de Gemeentelijke Holding voornamelijk toe te schrijven aan de financiële crisis van 2008 en aan haar bijdrage van 500 miljoen euro voor de redding van Dexia. Deze operatie werd gefinancierd via leningen, waarvoor de kredietinstellingen garanties eisten. Daarom gaf de Holding haar Dexia-aandelen in onderpand.

Als gevolg van het negatieve koersverloop van het Dexia-aandeel beslisten de Gewesten in november 2008 over te gaan tot een eerste solidaire tussenkomst. De Gemeentelijke Holding kreeg een waarborg van

la base de la répartition suivante : Région de Bruxelles-Capitale : 60 millions d'euros ; Région flamande : 200 millions d'euros, Région wallonne: 140 millions d'euros.

Suite à la poursuite de la diminution du cours des actions Dexia en 2008, le montant alloué au Holding Communal en garantie a dû être augmenté. Ainsi, les Régions et le Gouvernement fédéral ont convenu d'augmenter la garantie à 800 millions d'euros. Cette garantie a été octroyée pour la période du 1er février 2009 au 30 septembre 2009.

Cette garantie a été octroyée selon le système « *pari passu* » et était rémunérée au prorata de la durée à hauteur de 1% par an + une prime « *up-front* » de 0,7%. La répartition suivante était d'application :

- 25% à charge de la Région flamande : 200 millions d'euros;
- 17,5% à charge de la Région wallonne : 140 millions d'euros;
- 7,5% à charge de la Région de Bruxelles-Capitale : 60 millions d'euros;
- 50% à charge du Gouvernement fédéral : 400 millions d'euros.

Parallèlement, les trois Régions et le Gouvernement fédéral ont créé un groupe de travail, chargé d'examiner les différentes possibilités pour renforcer les fonds propres du Holding Communal et dès lors renforcer sa structure financière.

C'est ainsi que le Conseil d'administration du Holding Communal a décidé de présenter la solution suivante aux actionnaires lors d'une Assemblée générale extraordinaire:

- l'émission d'actions privilégiées pour 250 millions d'euros;
- un apport de certificats de 234 millions d'euros.

Cette augmentation de capital s'est réalisée fin 2009.

Etant donné que la valeur de l'action Dexia n'a pas connu d'amélioration tangible, le Holding Communal a demandé le maintien d'une garantie régionale à concurrence de 250 millions d'euros de fin décembre 2009 à fin juin 2010. Par la suite la garantie a été ramenée à 125 millions d'euros. Le dernier avenant à la convention de garantie prenant fin le 30 juin 2011.

Ces prolongations de garanties se sont toujours faites solidairement entre les trois Régions et dans les mêmes proportions, à savoir : Région flamande : 62,5 millions d'euros (50%), Région de Bruxelles-Capitale : 18,75 millions d'euros (15%), Région wallonne : 43,75 millions d'euros (35%).

400 miljoen euro toegekend, op grond van de volgende verdeling : Brussels Hoofdstedelijk Gewest : 60 miljoen euro; Vlaams Gewest : 200 miljoen euro; Waals Gewest : 140 miljoen euro.

Aangezien het Dexia-aandeel in 2008 bleef zakken, diende het aan de Gemeentelijke Holding toegewezen bedrag van de waarborg verhoogd te worden. Aldus kwamen de Gewesten en de federale Regering overeen om de waarborg op te trekken tot 800 miljoen euro. Deze waarborg werd verleend voor de periode van 1 februari 2009 tot en met 30 september 2009.

Deze waarborg werd toegekend volgens het « *pari passu*-beginsel » en werd naar rata van de duur vergoed tegen een percentage van 1% per jaar + een « *up-front* » premie van 0,7%. Daarbij werd de volgende spreiding toegepast

- 25% ten laste van het Vlaams Gewest : 200 miljoen euro;
- 17,5% ten laste van het Waals Gewest : 140 miljoen euro;
- 7,5% ten laste van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest : 60 miljoen euro;
- 50% ten laste van de federale Regering : 400 miljoen euro.

Daarnaast richtten de drie Gewesten en de federale Regering een werkgroep op, die ermee belast werd de verschillende mogelijkheden te onderzoeken om het eigen vermogen van de Gemeentelijke Holding en zodoende haar financiële structuur te versterken.

Zo besliste de Raad van Bestuur van de Gemeentelijke Holding om de aandeelhouders de volgende oplossing voor te leggen op een buitengewone algemene vergadering:

- de uitgifte van preferente aandelen voor 250 miljoen euro;
- een inbreng van certificaten voor 234 miljoen euro.

Deze kapitaalverhoging werd eind 2009 doorgevoerd.

Aangezien de waarde van het Dexia-aandeel er niet merkbaar op verbeterde, vroeg de Gemeentelijke Holding om het behoud van een gewestelijke waarborg ten belope van 250 miljoen euro en dit van eind december 2009 tot eind juni 2010. De waarborg werd vervolgens teruggebracht tot 125 miljoen euro. De laatste bijakte bij de waarborgovereenkomst liep ten einde op 30 juni 2011.

Deze verlengingen van de waarborg werden steeds solidair gedragen door de drie Gewesten en volgens dezelfde verhoudingen, namelijk : Vlaams Gewest : 62,5 miljoen euro (50%), Brussels Hoofdstedelijk Gewest : 18,75 miljoen euro (15%), Waals Gewest : 43,75 miljoen euro (35%).

Au vu du cours de Dexia, le Holding a formulé une demande de prolongation des garanties régionales et de les augmenter à 250 millions d'euros.

Les Régions ont par ailleurs été sensibilisées à la problématique du Holding Communal via une note du gouverneur de la Banque nationale.

Après analyse par les trois Régions, la garantie demandée de 250 millions d'euros par le Holding Communal a été jugée insuffisante.

C'est pourquoi, lors d'une rencontre le mercredi 22 juin 2011, les ministres-présidents des trois Régions, assistés par les ministres des Finances et des Pouvoirs locaux, ont donné leur accord de principe, sous certaines conditions, à une prolongation et une augmentation de la garantie dans une première phase.

Dans une seconde phase, une stratégie à long terme sera recherchée avec le Holding Communal pour garantir la viabilité de l'entreprise, sans garanties.

Si le cours de l'action Dexia devait chuter, les Régions prévoient également de redemander au Gouvernement fédéral d'intervenir.

Cet accord de principe a été traduit dans un contrat de garantie le 30 juin 2011, étant donné que l'actuel règlement de garantie prenait fin le 30 juin 2011.

L'accord de principe stipule les éléments suivants :

Les trois Régions participent solidairement à une garantie de 450 millions d'euros dans la S.A. Holding Communal, selon la proportion suivante :

- 50% à charge de la Région flamande : 225 millions d'euros;
- 35% à charge de la Région wallonne : 157,5 millions d'euros;
- 15% à charge de la Région de Bruxelles-Capitale : 67,5 millions d'euros.

Cette garantie est accordée sous certaines conditions, dont notamment :

- l'indemnisation s'élève en moyenne à 2,96%;
- la garantie est limitée à six mois;
- le Holding ne peut procéder à aucune allocation de dividendes, diminution de capital, ou achat de propres actions;
- le Holding Communal doit s'abstenir de prendre de nouveaux risques et doit stopper sa stratégie de diversification;
- la mise sur pied de commissaires de Gouvernement régionaux disposant d'un droit de veto individualisé;
- la réalisation par le Holding Communal d'un programme de vente de ces actifs.

Gezien de koers van de Dexia-aandelen, formuleerde de Holding een verzoek om de gewestelijke waarborgen te verlengen en te verhogen tot 250 miljoen euro.

De Gewesten werd overigens gewezen op de problematiek van de Gemeentelijke Holding via een nota van de gouverneur van de Nationale Bank.

Na analyse door de drie gewesten werd geoordeeld dat de door de Gemeentelijke Holding gevraagde waarborg van 250 miljoen euro niet volstond.

Daarom hebben de Ministers-Presidenten van de drie Gewesten, bijgestaan door de ministers van Financiën en Plaatselijke Besturen, op woensdag 22 juni 2011 tijdens een overleg, onder bepaalde voorwaarden, in een eerste fase, hun principiële goedkeuring gegeven aan een verlenging en een verhoging van de waarborg.

In een tweede fase zal, samen met de Gemeentelijke Holding, gezocht worden naar een langetermijnstrategie om de leefbaarheid van de onderneming, zonder waarborgen, garanderen.

De Gewesten zijn tevens van plan opnieuw om een tussenkomst van de Federale Regering te vragen, als de koers van het Dexia-aandeel zou kelderen.

Dit principeakkoord werd omgezet in een overeenkomst op 30 juni 2011 aangezien de vorige waarborgregeling afliep op 30 juni 2011.

Het principeakkoord bepaalt volgende elementen :

De drie Gewesten participeren op solidaire wijze in een waarborg van 450 miljoen euro aan de Gemeentelijke Holding NV in de volgende verhouding:

- 50% ten laste van het Vlaams Gewest : 225 miljoen euro;
- 35% ten laste van het Waals Gewest : 157,5 miljoen euro;
- 15% ten laste van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest : 67,5 miljoen euro.

Deze waarborg wordt verleend onder bepaalde voorwaarde, zoals:

- de vergoeding bedraagt gemiddeld 2,96%;
- de waarborg wordt beperkt tot zes maanden;
- de Holding mag niet overgaan tot enige uitkering van dividend, kapitaalsvermindering of aankoop van eigen aandelen;
- de Gemeentelijke Holding dient zich te onthouden van het aangaan van nieuwe risico's en haar diversificatiestrategie stop te zetten;
- de aanstelling van gewestelijke regeringscommissarissen die beschikken over een individueel vetorecht;
- de Gemeentelijke Holding verwezenlijkt een programma voor de verkoop van haar activa.

Le Ministre-Président aborde ensuite le projet d'ordonnance examiné aujourd'hui.

Pour octroyer une garantie, le Gouvernement doit disposer d'une habilitation du Parlement. Cette habilitation est donnée via l'ordonnance budgétaire et plus particulièrement via l'inscription d'un article dans le manteau du budget.

Le budget 2011, prévoit une habilitation du Gouvernement à octroyer une garantie au Holding Communal de 18,75 millions d'euros correspondant à 15% de la garantie arrivant à échéance ce 30 juin à savoir 125 millions d'euros.

Afin de stabiliser la situation du Holding, les Régions ont décidé de porter la garantie à 450 millions d'euros avec 15% pris en charge par la Région de Bruxelles-Capitale, soit 67,5 millions d'euros. Cette augmentation de garantie résulte de circonstances exceptionnelles et imprévues et doit être opérée très rapidement.

Il était donc nécessaire d'élargir l'habilitation du Gouvernement régional. Dans les délais qui étaient impartis au Gouvernement, il a été décidé de procéder via une délibération budgétaire, telle que prévue à l'article 26 de l'OOBCC « portant les dispositions applicables au budget, à la comptabilité et au contrôle ».

Conformément à cette ordonnance, le texte de la délibération a été immédiatement communiqué au Parlement et à la Cour des comptes.

Cette même ordonnance prévoit par ailleurs que les autorisations visées par les délibérations du Gouvernement font l'objet d'un projet d'ordonnance lorsque celles-ci portent sur un montant d'au moins 5 millions d'euros.

L'ordonnance qui vous est soumise aujourd'hui fait suite à une telle délibération.

Elle a pour objectif de formaliser l'augmentation de la garantie du Holding Communal telle que fixée par l'article 66 de l'ordonnance du 24 décembre 2010 « contenant le Budget général des dépenses de la Région de Bruxelles-Capitale pour l'exercice budgétaire 2011 » de 18.750.000 euros à 67.500.000 euros (voir Doc. n° A-129/1 - 2010/2011).

Le Ministre-Président évoque ensuite la lettre de la Cour des comptes, dont a parlé la Présidente. Selon la Cour, les conditions légales requises n'ont pas été réunies pour appliquer l'article 26 de l'ordonnance organique. Cet article permettrait uniquement d'autoriser l'engagement et la liquidation des dépenses mais ne s'appliquerait pas aux garanties.

De Minister-President heeft het vervolgens over de ontwerpordonnantie die vandaag wordt voorgelegd.

De Regering moet voor het toekennen van een waarborg beschikken over een machtiging van het Parlement. Deze machtiging wordt verleend via de begrotingsordonnantie en meer bepaald door het inschrijven van een artikel in de begrotingsmantel.

In het raam van de begroting voor 2011 is de Regering gemachtigd de Gemeentelijke Holding een waarborg toe te kennen van 18,75 miljoen euro, hetgeen overeenstemt met 15% van de waarborg van 125 miljoen euro die op 30 juni jongstleden ten einde liep.

Om de situatie van de Holding te stabiliseren, hebben de Gewesten beslist de waarborg op te trekken tot 450 miljoen euro. Daarvan wordt 15% of 67,5 miljoen euro ten laste genomen door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Deze verhoging van de waarborg vloeit voort uit uitzonderlijke en onvoorziene omstandigheden en moet zeer snel worden doorgevoerd.

Derhalve was het nodig de machtiging van de Regering uit te breiden. Binnen de aan de Regering toegestane termijn werd beslist te werk te gaan via een budgettaire beraadslaging, zoals bepaald door artikel 26 van de OOBBC « houdende de bepalingen die van toepassing zijn op de begroting, de boekhouding en de controle ».

Overeenkomstig voormelde ordonnantie werd de tekst van de beraadslaging onmiddellijk meegedeeld aan het Parlement en het Rekenhof.

Diezelfde ordonnantie bepaalt overigens dat de bij de beraadslagingen bedoelde machtigingen van de Regering opgenomen moeten worden in een ontwerp van ordonnantie, wanneer deze betrekking hebben op een bedrag van minstens 5 miljoen euro.

De ordonnantie die u vandaag wordt voorgelegd, is het gevolg van een dergelijke beraadslaging.

Zij heeft als doel de waarborg voor de Gemeentelijke Holding zoals bepaald door artikel 66 van de ordonnantie van 24 december 2010 « houdende de Algemene Uitgavenbegroting van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor het begrotingsjaar 2011 » formeel te verhogen van 18.750.000 euro tot 67.500.000 euro (zie Stuk nr. A-129/1 - 2010/2011).

Vervolgens brengt de Minister-President de brief van het Rekenhof, waarvan de Voorzitter heeft gesproken, ter sprake. Volgens het Rekenhof zijn de wettelijk vereiste voorwaarden niet vervuld om artikel 26 van de organieke ordonnantie toe te passen. Dat artikel zou het mogelijk maken om enkel de vastlegging en de vereffening van de uitgaven toe te staan, maar zou niet van toepassing zijn op de waarborgen.

Le Gouvernement interprète cet article différemment. Une garantie est bel et bien un engagement qui ne se matérialise que si la garantie est sollicitée.

D'un point de vue comptable, la garantie est une opération hors bilan, reprise dans la classe 0 mais qui se matérialise de plein droit lorsque les conditions sont remplies. S'il est fait appel à la garantie et à condition que les procédures en vigueur soient respectées, les montants garantis peuvent être définitivement et immédiatement réclamés.

Le recours à l'article 26 sur base de la lecture de la Cour des comptes permettrait de procéder à un engagement matérialisé dont l'obligation est irrévocable. Elle ne permettrait pas d'opérer un engagement dématérialisé c'est-à-dire un engagement conditionné.

Nous ne partageons pas cette analyse.

Dans ce cadre, il serait intéressant de connaître l'appréciation de la Cour des comptes sur la notion des engagements budgétaires d'une part et la notion d'engagement d'autre part telle que retenue par le législateur à l'article 26.

Le Ministre-Président rappelle que l'avis est non contraignant. Il convient néanmoins de répondre aux objections formulées.

Il rappelle qu'il était urgent de renouveler la garantie. A défaut, Dexia sera obligé d'effectuer des appels de marche, c'est-à-dire des remboursements de prêts et le Holding ne dispose pas d'assez d'actifs pour faire ces remboursements. Dans ce cas il existe un risque de faillite du Holding. »

III. Discussion générale

M. Olivier de Clippele comprend pourquoi l'exposé du Ministre-Président est si long. La délibération proposée aux commissaires et les motivations sont lacunaires. Les commissaires sont appelés à donner une garantie, mais on peut discuter longuement pour savoir si cette garantie se situe ou non hors bilan. Puisqu'il s'agit d'un engagement, il est normal que le bilan en fasse mention.

Il eût été utile de disposer de plus d'explications sur les chiffres du Holding Communal. Chacun a lu la presse, mais il est normal que les commissaires soient informés de la santé financière de l'institution pour laquelle ils se portent garants, même si le Ministre-Président peut compter sur une majorité parlementaire.

De Regering heeft een andere interpretatie van dat artikel. Een waarborg is wel degelijk een vastlegging die pas gematerialiseerd wordt als er een beroep op de waarborg wordt gedaan.

Boekhoudkundig gezien is de waarborg een verrichting buiten balans die in de klasse 0 wordt opgenomen, maar van rechtswege gematerialiseerd wordt wanneer de voorwaarden vervuld zijn. Indien een beroep wordt gedaan op de waarborg en de wettelijke voorwaarden vervuld zijn, kunnen de gewaarborgde bedragen definitief en onmiddellijk opgeëist worden.

Het gebruik van artikel 26 op basis van de interpretatie van het Rekenhof zou het mogelijk maken over te gaan tot een gematerialiseerde vastlegging waarvan de verplichting onherroepbaar is. Een gedematerialiseerde vastlegging, namelijk een voorwaardelijke vastlegging, zou niet mogelijk zijn.

Wij onderschrijven deze analyse niet.

In dat verband zou het interessant zijn te weten wat het Rekenhof vindt van, enerzijds, het begrip begrotingsvastleggingen en, anderzijds, het begrip vastlegging zoals de wetgever dat interpreteert in artikel 26.

De Minister-President wijst erop dat het advies niet dwingend is. De geformuleerde bezwaren moeten evenwel worden beantwoord.

Hij wijst erop dat de waarborg dringend moest worden hernieuwd. Zoniet zal Dexia ertoe verplicht zijn een oproep tot de markt te doen, namelijk leningen terugbetalen, en de Holding beschikt niet over voldoende activa om die terugbetalingen te doen. In dat geval bestaat het risico dat de Holding failliet gaat. »

III. Algemene bespreking

De heer Olivier de Clippele begrijpt waarom de uiteenzetting van de Minister-President zo lang is. De aan de commissieleden voorgestelde beslissing en de motiveringen vertonen leemten. De commissieleden wordt gevraagd om een waarborg te verlenen, maar men kan lang discussiëren om te weten of die waarborg al dan niet in de balans wordt opgenomen. Aangezien het om een vastlegging gaat, is het normaal dat die wordt opgenomen in de balans.

Het zou nuttig geweest zijn om meer uitleg te krijgen over de cijfers van de Gemeentelijke Holding. Iedereen heeft de kranten gelezen, maar het is normaal dat de commissieleden geïnformeerd worden over de financiële gezondheid van de instelling waarvoor ze zich borg stellen, ook al kan de Minister-President op een parlementaire meerderheid rekenen.

Il serait intéressant de pouvoir distinguer le résultat bilantaire de quasi-faillite du résultat courant.

Une rémunération de la garantie a été négociée avec le Holding et une même rémunération avait été promise à l'époque aux communes.

Il eût été utile par ailleurs de voir s'il n'y a pas intérêt à examiner le train de vie du Holding Communal. Ce Holding n'a que deux à trois participations ce qui ne nécessite pas de gros frais. Selon l'orateur, il eût été judicieux de revoir le train de vie du Holding, normal à l'époque où celui-ci était florissant. Maintenant que le secteur bancaire connaît la disette, il conviendrait de réduire ce train de vie.

Souvent dans une société, quand il n'y pas de dividendes, il n'y pas de tantièmes pour les administrateurs.

Le Ministre-Président a-t-il ses apaisements au niveau des autres Régions? Vont-elles suivre le pas sans imposer d'autres conditions? Quid si une des Régions ne suit pas? Le vote sera-t-il simultané? La Région bruxelloise est-elle tenue à son engagement de garantie si d'autres Régions refusent de la donner?

Enfin, l'orateur s'étonne que seules les Régions interviennent.

M. Joël Riguelle comprend la démarche qui anime le Gouvernement. Elle se situe dans le fil des réflexions antérieurement développées par la commission. Jadis, le Holding Communal a rapporté beaucoup d'argent aux communes. Aujourd'hui, il coûte beaucoup d'argent. De par sa situation, le Holding menace les communes et indirectement la Région. L'orateur estime qu'il n'est pas possible de faire, dès la rentrée, l'économie d'un débat sur la nécessité de continuer ou non ces activités de Holding.

M. Riguelle note que le Holding a demandé à la Région d'acheter des papiers commerciaux qui sont valables à courte durée. L'orateur souhaite savoir si *in fine* cette opération rapportera de l'argent à la Région.

M. Didier Gosuin souhaite que soit transmise la réponse du Gouvernement aux remarques formulées par la Cour des comptes. Il reste dubitatif sur les explications fournies par le Ministre-Président en ce qui concerne l'application de l'article 26 de l'ordonnance organique.

M. Gosuin demande au Gouvernement de rendre des comptes. La garantie est triplée. Le Gouvernement avait déjà demandé une première fois une garantie. L'intervenant a le sentiment qu'il n'y a jamais eu aucun contrôle du Holding. Le Gouvernement s'est même engagé à encourager les communes à fournir un effort de participation dans une intervention qui avait été présentée comme raisonnable.

Het zou interessant zijn om een onderscheid te kunnen maken tussen het balansresultaat dat nagenoeg op een faillissement wijst, en het lopende resultaat.

Met de Holding werd onderhandeld over een vergoeding van de waarborg en eenzelfde vergoeding was destijds beloofd aan de gemeenten.

Voorts zou het nuttig zijn om na te gaan of de levensstandaard van de Gemeentelijke Holding onderzocht moet worden. Die Holding heeft slechts twee à drie participaties, wat geen grote kosten met zich meebrengt. Volgens de spreker zou het verstandig geweest zijn om de levensstandaard van de Holding, die normaal was toen alles voor de wind ging, te herzien. Nu de banksector in de problemen zit, zou die levensstandaard teruggeschroefd moeten worden.

Vaak is het zo dat wanneer er in een bedrijf geen dividend zijn, er geen tantièmes voor de bestuurders zijn.

Is de Minister-President gerustgesteld wat de andere Gewesten betreft? Zullen ze volgen zonder andere voorwaarden op te leggen? Wat gebeurt er als een van de Gewesten niet volgt? Zal de goedkeuring gelijktijdig zijn? Is het Brussels Gewest gehouden tot het verlenen van zijn waarborg als andere Gewesten dat weigeren?

Tot slot verbaast het de spreker dat enkel de Gewesten tussenkomen.

De heer Joël Riguelle begrijpt de stappen van de Regering. Ze sluiten aan bij het vorige denkwerk van de commissie. De Gemeentelijke Holding had destijds veel geld opgebracht voor de gemeenten. Vandaag kost ze veel geld. Door haar huidige situatie bedreigt de Holding de gemeenten en indirect het Gewest. Volgens de spreker moet er na het zomerreces een debat worden gevoerd over de noodzaak om die holdingactiviteiten al dan niet voort te zetten.

De heer Riguelle wijst erop dat de Holding het Gewest gevraagd heeft om handelspapieren die op korte termijn geldig zijn te kopen. De spreker vraagt of die verrichting *in fine* het Gewest geld zal opbrengen.

De heer Didier Gosuin wenst dat het antwoord van de Regering op de opmerkingen van het Rekenhof wordt overgezonden. Hij blijft twijfels hebben over de uitleg van de Minister-President over de toepassing van artikel 26 van de organieke ordonnantie.

De heer Gosuin vraagt de Regering om verantwoording af te leggen. De waarborg is verdrievoudigd. De Regering had al een eerste keer om een waarborg gevraagd. De spreker heeft het gevoel dat de Holding nooit gecontroleerd werd. De Regering heeft er zich zelfs toe verbonden de gemeenten aan te moedigen om deel te nemen aan een operatie die als redelijk werd voorgesteld.

M. Gosuin a quant à lui toujours exprimé ses doutes sur un rendement à “deux chiffres”. Un rendement de 9% eût déjà été chose fantastique. Comment expliquer cette absence de suivi? Depuis la première garantie et l'incitation des communes à refinancer le Holding, les informations fournies ont été erronées! Le Holding est en état de faillite mais il existe toujours parce que ses actifs ont été surévalués.

M. Gosuin regrette ensuite l'absence en commission de la Vice-Présidente du Holding, dont il rappelle qu'elle est membre de la commission.

La Présidente est d'avis que cette absence est tout à fait normale.

M. Didier Gosuin pense que c'eût été l'occasion de bénéficier d'informations privilégiées.

Le Holding Communal est virtuellement mort. La valorisation des titres Dexia allait au-delà de leur valeur. A cette époque déjà, Ethias avait une lecture différente et actait volontairement une moins-value. Si le Holding avait suivi la logique comptable, il aurait dû cesser ses activités. Les engagements à court terme et les créances à payer dans l'année excèdent largement la capacité de paiement et la valeur des actifs du Holding.

N'importe quelle société privée devrait dans ce cas faire aveu de faillite et déposer son bilan. Ceci aurait des conséquences catastrophiques pour les communes qui ont été entraînées dans le refinancement.

M. Gosuin réitère sa question : quel contrôle le Gouvernement a-t-il exercé sur le Holding afin de suivre sa première garantie et de suivre et défendre les intérêts des communes?

Il y a quelques mois, le Gouvernement était rassuré et confiant. La meilleure preuve qu'aucun mécanisme de suivi n'a été mis en place c'est que la circulaire budgétaire conseillait aux communes d'inscrire le montant des dividendes tels qu'ils étaient promis par le Holding. Un contrôle sérieux eût permis de se rendre compte du contraire. Les communes seront contraintes d'opérer des modifications budgétaires et de ramener tous ces dividendes à zéro.

M. Didier Gosuin conclut que son groupe votera la garantie car la Région a intérêt à maintenir cet outil. Il estime toutefois que dans ce dossier, le Gouvernement a fait preuve de faiblesse et de légèreté dans le contrôle.

Mme Sophie Brouhon exprime les difficultés à bien maîtriser le dossier qu'elle déclare découvrir « rustine par rustine ».

Persoonlijk heeft de heer Gosuin altijd twijfels gehad over een rendement van “twee cijfers”. Een rendement van 9% zou al fantastisch geweest zijn. Hoe kan dat gebrek aan follow-up worden verklaard? Sinds de eerste waarborg en de aanmoediging van de gemeenten om de Holding te herfinancieren werd verkeerde informatie verstrekt! De Holding is nagenoeg failliet, maar bestaat nog altijd omdat haar activa te hoog geraamd werden.

Vervolgens betreurt de heer Gosuin de afwezigheid in commissie van de ondervoorzitter van de Holding. Hij herinnert eraan dat de ondervoorzitter lid van de commissie is.

De voorzitter vindt die afwezigheid volstrekt normaal.

Volgens de heer Didier Gosuin zou dat de gelegenheid geweest zijn om bevoorrechte informatie te krijgen.

De Gemeentelijke Holding is op sterven na dood. De waardepapieren van Dexia werden overgewaardeerd. Destijds al schatte Ethias de situatie anders in en boekte ze uit eigen beweging een minderwaarde. Indien de Holding de boekhoudlogica had gevolgd, had ze haar activiteiten moeten stopzetten. De verbintenissen op korte termijn en de schulden die binnen het jaar moeten worden betaald, zijn veel groter dan de betalingscapaciteit en de waarde van de activa van de Holding.

Een privébedrijf had in dat geval het faillissement moeten aanvragen. Dat zou rampzalige gevolgen hebben voor de gemeenten die werden meegesleurd in de herfinanciering.

De heer Gosuin herhaalt zijn vraag : welke controle heeft de Regering uitgeoefend op de Holding om haar eerste waarborg te volgen en de belangen van de gemeenten te verdedigen.

Enkele maanden geleden was de Regering gerustgesteld en vol vertrouwen. Het beste bewijs dat er geen enkele follow-upmechanisme werd ingevoerd, is dat de begrotingscirculaire de gemeenten aanraade het bedrag van de dividenden zoals beloofd door de Holding in te schrijven. Een ernstige controle had toen het tegendeel aan het licht kunnen brengen. De gemeenten zullen ertoe gedwongen worden begrotingswijzigingen door te voeren en al die dividenden uit hun begroting te schrappen.

Tot besluit deelt de heer Gosuin mee dat zijn fractie de waarborg zal goedkeuren, want het Gewest heeft er belang bij dat instrument te behouden. Hij vindt echter dat de Regering in dit dossier blijk van zwakheid en lichtzinnigheid bij de controle heeft gegeven.

Mevrouw Sophie Brouhon vindt het moeilijk om een goed beeld van het dossier te krijgen, dat ze geleidelijk ontdekt.

Parfois, le dossier est éclairé sous l'angle des communes parfois, sous celui de la Région.

Depuis 2008, le Holding Communal accumule des pertes. La valeur de ses participations se réduit. Il s'endette pour recapitaliser Dexia et procède à des diversifications hasardeuses. Les caisses se vident petit à petit.

Depuis 2008, le Holding a besoin de se refinancer. En 2009, les communes acceptent de souscrire à une augmentation du capital. Elles prêtent 500 millions d'euros de cash. Certaines communes se sont endettées en vue de dividendes douteux qui avaient été promis. Ces dividendes devaient permettre le remboursement du capital et des intérêts : 13% garantis pendant 10 ans. Aujourd'hui, cette opération ne paraît plus faisable.

En 2010, le dividende n'est que de 7% et non de 13%. Les communes bruxelloises touchent 4,5 millions d'euros en moins que prévu. Le Gouvernement avait promis un hypothétique contrôle budgétaire afin d'aider ces communes. Peu après, la Région a acheté pour 50 millions d'euros de bons de trésorerie que le Holding n'arrivait pas à placer et aujourd'hui, une nouvelle garantie est sollicitée. Mme Brouhon est d'avis que cette garantie excède les 7,5% annoncés. Il s'agit bel et bien d'un engagement qui coûte à la Région. Des conditions ont été assorties à cette garantie et cet engagement a des conséquences pour la Région.

Quel coût cela implique-t-il pour les communes? Il existe des problèmes pour les dividendes 2010 et 2011. Quelle est la position de la Région en dehors de tout contrôle budgétaire? Mme Brouhon souhaite que soit organisé un débat sur la situation du Holding.

L'oratrice conclut son propos en évoquant l'image d'une voiture dont on aura si souvent changé toutes les pièces manquantes que sa valeur excèdera le prix d'une toute nouvelle et elle se demande si d'autres options en dehors d'injecter du capital ne doivent pas être prises en considération.

M. Eric Tomas apporte le soutien du groupe PS au projet d'ajustement budgétaire. Cet appui est réaliste puisqu'il n'y a pas de choix. Un accord solidaire des Régions existe pour accorder une caution. Refuser cet appui serait prendre une responsabilité gravissime. M. Tomas rappelle que son chef de groupe, M. Rudi Vervoort, avant que le projet d'ordonnance ne soit déposé, avait souhaité interpeller le Gouvernement. M. Tomas se propose de reprendre les éléments de cette interpellation dans la discussion générale.

La Présidente précise que de ce fait, cette intervention n'a plus le caractère d'une interpellation.

Soms wordt het dossier toegelicht vanuit het standpunt van de gemeenten en soms vanuit het standpunt van het Gewest.

Sinds 2008 stapelde de Gemeentelijke Holding de verliezen op. De waarde van haar deelnemingen kalft af. Ze steekt zich in de schulden om Dexia te herkapitaliseren en gaat over tot gevaarlijke diversificaties. De kassen lopen geleidelijk leeg.

Sinds 2008 moet de Holding zich herfinancieren. In 2009 zijn de gemeenten bereid in te schrijven op een kapitaalsverhoging. Ze lenen 500 miljoen euro cash. Sommige gemeenten hebben schulden aangegaan omdat hen twijfelachtige dividenden werden beloofd. Met die dividenden zouden het kapitaal en de intresten worden terugbetaald : gewaarborgde 13% gedurende 10 jaar. Vandaag lijkt die operatie niet meer haalbaar.

In 2010 bedraagt het dividend slechts 7% en geen 13%. De Brusselse gemeenten ontvangen 4,5 miljoen euro minder dan gepland. De Regering had een hypothetische begrotingscontrole beloofd om die gemeenten te helpen. Kort daarna kocht het Gewest voor 50 miljoen euro aan schatkistbonnen die de Holding niet kwijt geraakte en vandaag wordt een nieuwe waarborg gevraagd. Mevrouw Brouhon is van oordeel dat die waarborg groter is dan de aankondigde 7,5%. Het gaat wel degelijk om een verbintenis die geld kost aan het Gewest. Aan die waarborg zijn voorwaarden gekoppeld en deze verbintenis heeft gevolgen voor het Gewest.

Hoeveel kost dat aan de gemeenten? Er zijn problemen met de dividend 2010 en 2011. Wat is het standpunt van het Gewest buiten de begrotingscontrole? Mevrouw Brouhon wenst dat er een debat over de situatie van de Holding wordt georganiseerd.

Tot besluit vergelijkt de spreker de situatie met een wagen waarvan men alle ontbrekende onderdelen zo vaak vervangen heeft dat de kosten ervan hoger zijn dan de prijs van een nieuwe wagen. Ze vraagt of er geen andere opties dan een kapitaalsinjectie in aanmerking moeten worden genomen.

De heer Eric Tomas zegt de steun van de PS-fractie aan het ontwerp van begrotingsaanpassing toe. Die steun is realistisch, aangezien er geen keuze is. Er bestaat een solidair akkoord onder de Gewesten om een borg te stellen. Als men die steun wijzigt, neemt men een loodzware verantwoordelijkheid op de schouders. De heer Tomas wijst erop dat zijn fractievoorzitter, de heer Rudi Vervoort, de Regering wenste te interpellieren voordat het ontwerp van ordonnantie werd ingediend. De heer Eric Tomas stelt voor om de elementen van die interpellatie te betrekken in de algemene bespreking.

De voorzitter wijst erop dat die tussenkomst daardoor geen interpellatie meer is.

M. Eric Tomas rappelle que la presse généraliste comme la presse spécialisée se font l'écho depuis ce printemps des informations distillées par divers ministres régionaux à propos de Dexia et de la situation du Holding Communal.

Une lecture attentive et exhaustive de la presse révèle que, contrairement à certains des homologues wallons et flamands, le Ministre-Président et le ministre Vanraes ont fait preuve de sobriété dans leur propos, alors que, malheureusement, tous les homologues n'ont pas agi de même.

Quand on sait combien « le marché » est sensible aux rumeurs, on mesure combien des propos inconsidérés peuvent nuire très injustement à Dexia et, par voie de conséquence, aux pouvoirs locaux actionnaires (via le Holding Communal) et clients de cette banque.

Ils peuvent également nuire aux travailleurs de Dexia, ainsi qu'aux autres actionnaires que sont les États belges et français, les Régions, Ethias, Arco, etc..... lesquels ont recapitalisé Dexia en 2008, à un moment où toutes les banques ou presque étaient secourues par les États pour éviter autant que possible une crise financière, économique et sociale gravissime.

Pressé par l'État et les Régions de recapitaliser Dexia à hauteur de 500 millions d'euros, le Holding Communal — c'est-à-dire les communes et provinces de Belgique — est en difficulté parce que, malgré la diversification faite prudemment avant la crise de 2008 (et qui lui rapporte les rentrées en cash indispensables au paiement des emprunts contractés pour la recapitalisation de Dexia), il ne dispose pas des actifs suffisants pour garantir ses emprunts suite à la chute du cours de l'action Dexia.

Autrement dit, pour employer le jargon financier, la situation de son collatéral doit être confortée par une garantie complémentaire.

Depuis octobre 2008, l'État et les Régions d'abord, puis les Régions seules, ont octroyé cette garantie, pour des périodes successives et des montants qui variaient en fonction du cours de l'action Dexia.

C'est ainsi par exemple que, de fin mai à fin septembre 2009, le Holding Communal a bénéficié d'une garantie de 800 millions d'euros, à charge pour le Holding de renforcer ses fonds propres, ce qu'il fit par la recapitalisation de fin 2009.

Bien que le cours de l'action Dexia se situait à l'époque entre 1 et 2 euros, la prime demandée pour ces 800 millions d'euros de garanties s'élevait à 1%.

La prime demandée a toujours été de 1%, y compris pour la garantie de 125 millions d'euros octroyés par les Régions et qui expirait ce 30 juin 2011.

De heer Eric Tomas wijst erop dat zowel de algemene als de gespecialiseerde pers sinds het voorjaar berichten over informatie die verschillende gewestelijke ministers over Dexia en de situatie van de Gemeentelijke Holding hebben bijeengebracht.

Een aandachtige en exhaustieve lezing van de pers wijst erop dat de Minister-President en Minister Vanraes, in tegenstelling tot sommige Waalse en Vlaamse tegenhangers, terughoudend waren in hun uitlatingen terwijl hun tegenhangers jammer genoeg anders tewerk zijn gegaan.

Wanneer men weet hoezeer “de markt” gevoelig is voor geruchten, kan men inschatten in welke mate onbezonnen uitlatingen Dexia onterecht kunnen schaden en bijgevolg ook de lokale besturen die (via de Gemeentelijke Holding) aandeelhouder zijn, en de cliënten van de bank.

Ze kunnen eveneens de werknemers van Dexia schaden, alsook de andere aandeelhouders, namelijk de Belgische en Franse staat, de Gewesten, Ethias, Arco, enz..... die Dexia in 2008 geherkapitaliseerd hebben toen nagenoeg alle banken hulp kregen van de Staten om een loodzware financiële, economische en sociale crisis zoveel mogelijk te vermijden.

Onder druk gezet door de Staat en de Gewesten om Dexia ten belope van 500 miljoen euro te herkapitaliseren, zit de Gemeentelijke Holding – de gemeenten en provincies van België – in de problemen, omdat ze, ondanks de diversificatie die ze voorzichtigheidshalve voor de crisis van 2008 heeft doorgevoerd (en die haar contanten heeft opgeleverd die noodzakelijk zijn voor de terugbetaling van de leningen voor de herkapitalisatie van Dexia), niet over voldoende activa beschikt om haar leningen te waarborgen na de val van de koers van het Dexia-aandeel.

Met andere woorden, om het financiële jargon te gebruiken, moet de situatie van de zijtak geconsolideerd worden met een aanvullende waarborg.

Sinds oktober 2008 hebben eerst de Staat en de Gewesten en daarna enkel de Gewesten die waarborg verleent voor opeenvolgende perioden en bedragen die schommelen volgens de koers van het Dexia-aandeel.

Bijvoorbeeld van eind mei tot eind september 2009 kreeg de Gemeentelijke Holding een waarborg van 800 miljoen euro en moest ze haar eigen fondsen versterken. Dat heeft ze gedaan met de herkapitalisering van eind 2009.

Hoewel de koers van het Dexia-aandeel zich destijds tussen 1 en 2 euro bevond, bedroeg de premie voor die waarborg van 800 miljoen euro 1%.

De gevraagde premie was altijd 1%, ook voor de waarborg van 125 miljoen euro die door de Gewesten werd verleend en op 30 juni 2011 is verstreken.

En mai dernier, les communes apprenaient que les 13% de dividendes promis pendant 10 ans aux communes en échange de la recapitalisation (250 millions d'euros en cash) étaient ramenés, pour 2011, à 7%, le solde devant être différé.

Elles ont avalé la couleuvre. Aujourd'hui, nous apprenons que ces 7% seront ramenés à 0% parce que c'est une des conditions mises par les Régions pour renouveler leur garantie du 1er au 31 décembre 2011 et la porter à 450 millions d'euros.

L'autre condition connue est une prime beaucoup plus élevée. Il a été question de 6% puis de 3,8% et, pour finir, les Régions se sont entendues sur une prime de 2,92%. Il y aurait aussi d'autres conditions relatives au contrôle du Holding par les Régions.

M. Tomas pose les questions suivantes:

Est-il possible de préciser quelles sont toutes les conditions imposées par les Régions au Holding Communal pour l'octroi de la garantie ?

Est-il vrai que la période de 6 mois de garantie serait mise à profit pour imposer au Holding Communal des mesures encore plus sévères, voire même pour régionaliser le Holding ?

Au-delà de la différence de nature entre les deux opérations, comment expliquez-vous que le Holding Communal soit estimé dans une situation trop fragile pour distribuer un dividende à ses actionnaires, mais pas pour verser une prime multipliée par 3 à ses garants ?

Sera-t-il possible de ristourner aux communes l'équivalent de cette prime, ainsi que de celles perçues auparavant, pour compenser l'absence de dividende ?

Mme Anne Dirix souhaite à son tour exprimer les inquiétudes de son groupe par rapport à la situation financière du Holding Communal.

Le groupe franco-belge ne quitte plus le collimateur des agences de rating. Sa note reste menacée de dégradation, particulièrement celle qui porte sur le long terme. Même si le Chief Executive Officer veut se montrer rassurant en disant que cela n'aura que peu d'impact sur le groupe, on ne peut qu'en douter tant l'économie et la valeur et la santé d'une entreprise sont dépendantes de ce que les marchés en pensent, à tort ou à raison.

Le CEO de Dexia se montre rassurant. Si une dégradation de la cote de Dexia devait se produire, Dexia saurait y faire face, car l'impact serait minime, car les besoins de Dexia en financement à court terme s'élèvent à 100 milliards d'euros, dont 60% sont couverts par des financements sécurisés. D'autant que, depuis fin juin, grâce à l'accélération de la restructuration, les besoins en

In mei jongstleden vernamen de gemeenten dat de 13% aan dividenden die gedurende 10 jaar werd beloofd aan de gemeenten in ruil voor de herkapitalisering (250 miljoen euro cash) voor 2011 waren teruggebracht tot 7% en dat het saldo moest worden uitgesteld.

Zij hebben dat geslikt. Vandaag vernemen wij dat die 7% teruggebracht wordt op 0% omdat dat een van de voorwaarden voor de Gewesten is om hun waarborg van 1 tot 31 december 2011 te vernieuwen en op 450 miljoen euro te brengen.

De andere gekende voorwaarde is een veel hogere premie. Er is gesproken over 6% en vervolgens over 3,8%. Tenslotte hebben de Gewesten een akkoord bereikt over een premie van 2,92%. Er zouden ook andere voorwaarden zijn met betrekking tot de controle op de Holding door de Gewesten.

De heer Tomas stelt de volgende vragen :

Is het mogelijk te preciseren welke voorwaarden opgelegd worden door de Gewesten aan de Gemeentelijke Holding voor de toekenning van de garantie?

Klopt het dat de periode van 6 maanden garantie aangewend zal worden om de Gemeentelijke Holding nog strengere maatregelen op te leggen, zelfs om de Holding te regionaliseren?

Naast de verschillende aard van de twee operaties, hoe legt u uit dat men vindt dat de Gemeentelijke Holding zich in een te fragiele toestand bevindt om een dividend uit te keren aan haar aandeelhouders maar niet om een met drie vermenigvuldigde premie te geven aan haar waarborgstellers?

Zou het mogelijk zijn om aan de gemeenten het equivalent van deze premie terug te storten, alsook de vorig geïnde premies om het gebrek aan dividend te compenseren?

Mevrouw Anne Dirix wenst op haar beurt de bezorgdheid van haar fractie uit te drukken ten aanzien van de financiële situatie van de Gemeentelijke Holding.

De Belgisch-Franse groep blijft in het blikveld van de ratingagentschappen. Het gevaar blijft bestaan dat de rating ervan blijft verslechteren, in het bijzonder op de lange termijn. Ook al spreekt de Chief Executive Officer geruststellende woorden dat zulks maar weinig impact op de groep zal hebben, toch kan men daaraan twijfelen omdat de economie, de waarde en de gezondheid van een bedrijf afhankelijk zijn van wat de markten ervan denken, terecht of ten onrechte.

De CEO van Dexia maakt zich geen zorgen. Indien de rating van Dexia zou verslechteren, zou Dexia daaraan het hoofd kunnen bieden, omdat de impact beperkt zou zijn aangezien de behoeften van Dexia inzake financiering op korte termijn 100 miljard euro bedragen, waarvan 60% gedekt is door veilige financieringen. Vooral omdat sinds eind juni, dankzij de versnelling van de herstructurering, de

liquidités se sont encore réduits de 20 milliards d'euros!

Autre sujet d'inquiétude pour Dexia, la banque pourrait devoir déboursé jusqu'à 17 milliards de dollars si des collectivités locales, aux États-Unis, ne parviennent pas à écouler des obligations dont le groupe franco-belge assure le placement.

En effet, L'Echo rapporte que Dexia s'est engagée à souscrire elle-même aux émissions obligataires qui ne trouveraient pas preneur. Or, la crise de la dette grecque provoque une réticence des investisseurs à l'égard des opérations où apparaît le nom de certaines banques, dont celui de Dexia.

Rappelons qu'en mai, Dexia avait déjà dû déboursé 400 millions de dollars pour racheter certaines de ses émissions obligataires.

L'oratrice rappelle que fin mai une discussion a eu lieu sur le Holding Communal. Le Ministre-Président avait confirmé que le dividende au lieu des 13% promis ne s'élèverait plus qu'à 7%. Aujourd'hui, tout a changé, puisque, pour que les Régions accordent une nouvelle garantie de 450 millions d'euros (dont 15% sont à charge de la Région bruxelloise), elles ont posé des conditions parmi lesquelles l'absence de distribution du moindre dividende cette année! Inutile de dire que les communes ne vont pas se réjouir en entendant cela !

Les Régions, *a contrario*, ont décidé d'augmenter le coût de la garantie qu'elles octroient au Holding Communal en le faisant passer de 1% à 2,92% ! Est-ce à dire que les Régions vont ainsi récupérer le manque à gagner des communes ?

Si oui, les communes peuvent-elles espérer que le but de la Région bruxelloise, en agissant ainsi, est de leur venir en aide sous une autre forme en échange de la suppression du dividende et bien sûr proportionnellement à ce qui devrait revenir à chacune d'elles en fonction de leur part dans le Holding Communal ?

Le groupe Ecolo votera donc bien l'amendement budgétaire en espérant une clarification quant au mécanisme imaginé par la Région et ses conséquences sur les finances communales.

Enfin, les Régions ont chargé une banque d'affaires d'étudier différentes solutions structurelles aux difficultés du Holding Communal. Son rapport devrait être examiné à la mi-septembre.

Quelles pistes avez-vous demandé à cette banque d'étudier? Celle de la régionalisation du Holding Communal ou de sa disparition y figure-t-elle?

behoefen inzake liquiditeiten nog met 20 miljard euro verminderd zijn!

Andere bron van bezorgdheid voor Dexia : de bank zou tot 17 miljard dollar moeten uitgeven indien de lokale besturen, in de Verenigde Staten er niet in slagen om de obligaties aan de man te brengen waarvoor de Frans-Belgische groep de belegging moet verzekeren.

L'Echo brengt immers het bericht dat Dexia er zich toe verbonden heeft om zelf in te schrijven op de uitgaven waarvoor geen kandidaat gevonden zou worden. De Griekse crisis veroorzaakt echter een terughoudendheid van de investeerders ten aanzien van de operaties waar de naam van bepaalde banken verschijnt, waaronder die van Dexia.

Laten wij eraan herinneren dat Dexia in mei reeds 400 miljoen dollar heeft moeten uitgeven om bepaalde van haar obligatie-uitgaven terug te kopen.

De spreekster herinnert eraan dat er eind mei een bespreking geweest is over de Gemeentelijke Holding. De Minister-President had bevestigd dat het dividend in plaats van 13% zoals beloofd, slechts 7% meer zou bedragen. Vandaag is alles anders aangezien de Gewesten, alvorens een nieuwe waarborg van 450 miljoen euro (waarvan 15% ten laste van het Brussels Gewest) toe te kennen, voorwaarden gesteld hebben, waaronder de afwezigheid van uitkering van dividenden dit jaar! Onnodig te zeggen dat de gemeenten niet blij zullen zijn als zij dat horen.

De Gewesten *a contrario* hebben beslist om de kost van de garantie die zij aan de Gemeentelijke Holding geven te verhogen van 1% tot 2,92%! Betekent zulks dat de Gewesten op die manier de winstderving van de gemeenten zullen recupereren?

Zo ja, kunnen de gemeenten dan hopen dat het de bedoeling van het Brussels Gewest is om op die manier hulp te bieden in een andere vorm als tegenprestatie voor de afschaffing van het dividend en natuurlijk in verhouding tot wat zij elk zouden moeten krijgen op basis van hun aandeel in de Holding?

De Ecolo-fractie zou dus het begrotingsamendement wel degelijk goedkeuren met de hoop op een verduidelijking wat betreft de regeling opgezet door het Gewest en de gevolgen ervan voor de gemeentelijke financiën.

De Gewesten hebben tot slot een zakenbank belast met het onderzoek naar verschillende structurele oplossingen voor de moeilijkheden van de Holding. Het verslag ervan zou half september onderzocht moeten worden.

Welke pistes hebt u voorgesteld aan die bank? Maken de regionalisering van de Holding of de verdwijning ervan daar deel van uit?

M. Herman Mennekens prend acte de l'exposé du Ministre-Président et de l'avis de la Cour des comptes. Il comprend que la décision a été prise dans l'urgence. En fait, le Parlement n'a guère le choix et dispose d'une marge de décision très étroite. L'orateur souscrit à l'interprétation du Gouvernement quant au fondement juridique sur lequel elle a appuyé sa décision. On se heurte ici aux limites de la faisabilité politique de l'apport parlementaire. En fait, le Parlement n'a plus les rênes dans ce dossier. Comme dans un jeu Nintendo, on arrive dans un niveau supérieur avec de nouveaux défis. M. Mennekens s'inquiète au sujet des conséquences dramatiques que cela risque d'avoir pour les communes bruxelloises. En l'absence de décision, le Holding Communal ferait virtuellement faillite. Les commissaires sont donc contraints d'approuver le projet.

Mme Brigitte De Pauw déclare que son groupe approuvera cet ajustement budgétaire. La Région bruxelloise doit être solidaire des autres Régions. Les conséquences d'une non-approbation seraient encore beaucoup plus dramatiques. L'oratrice comprend très bien que le Gouvernement devait prendre une décision dans l'urgence et que, de ce fait, il n'a pas pu observer toutes les règles qui s'appliquent en temps normal.

Dans sa réponse, le Ministre-Président commence par évoquer le *stress test* européen auquel Dexia sera soumis la semaine prochaine. La crise financière et la stratégie financière de Dexia sont à l'origine des problèmes. La situation de Dexia influe donc directement sur la situation du Holding. Ensuite, le Ministre-Président souligne que cette question est l'affaire des communes. Si les Régions agissent, elle doivent le faire de concert et dans un souci d'unité.

Par rapport aux remarques de la Cour des comptes, le Ministre-Président rappelle la distinction à faire entre l'engagement budgétaire et l'engagement dématérialisé. Une note sera transmise au rapport à ce propos. (Annexe 2)

Le Ministre-Président est pleinement conscient des difficultés que présente ce dossier pour les communes. Comme l'a rappelé M. Riguelle, les communes ont par le passé tiré des bénéfices du Holding Communal. Les communes sont dans une situation qui leur permet de contrôler le Holding. Dès lors que Dexia se porte mal, le Holding devait en subir les conséquences. Soutenir le Holding c'est d'éviter des problèmes au niveau bancaire. Le Ministre-Président maintient qu'il était raisonnable d'intervenir.

Le Gouvernement a décidé d'affecter aux pouvoirs locaux la commission de garantie qui sera perçue par la Région. Il s'agit d'une somme d'un million d'euros. Il eût été malvenu que la Région conserve cette rétribution dans le contexte actuel.

De heer Herman Mennekens neemt akte van de uiteenzetting van de Minister-President en van het advies van het Rekenhof. De heer Mennekens begrijpt dat de beslissing genomen werd onder grote tijdsdruk. In feite beschikt het Parlement over weinig keuze en een erg kleine beslissingsmarge. De spreker volgt de interpretatie die gegeven wordt door de Regering wat betreft de rechtsgrond die zij gaf aan haar beslissing. Men botst hier op de grenzen van de politieke maakbaarheid van de parlementaire inbreng. In feite heeft het Parlement dit verhaal niet meer in de hand. Zoals in een Nintendo-spelletje komt men in een hogere level met nieuwe uitdagingen. De heer Mennekens maakt zich zorgen voor de dramatische gevolgen die dit kan hebben voor de Brusselse gemeenten. Indien de beslissing niet zou worden genomen dan was de Gemeentelijke Holding virtueel failliet. De commissarissen kunnen dus niets anders doen dan het ontwerp goedkeuren.

Mevrouw Brigitte De Pauw kondigt aan dat haar fractie deze begrotingsaanpassing zal goedkeuren. Het Brussels Gewest moet solidair zijn met de andere Gewesten. De gevolgen van een niet-goedkeuring zouden nog veel dramatischer zijn. De spreekster begrijpt ten eerste dat de Regering in spoed een beslissing diende te nemen en hierdoor niet alle regels heeft kunnen volgen die normaal van toepassing zijn.

De Minister-President antwoordt eerst over de Europese *stress test* waaraan Dexia volgende week onderworpen zal worden. De financiële crisis en de financiële strategie van Dexia liggen aan de bron van de problemen. De situatie van Dexia heeft rechtstreeks invloed op de situatie van de Holding. De Minister-President onderstreept vervolgens dat deze kwestie een zaak van de gemeenten is. Indien de Gewesten optreden, moeten zij dat in overleg doen en met coherentie.

Met betrekking tot de opmerkingen van het Rekenhof herinnert de Minister-President aan het onderscheid dat gemaakt moet worden tussen de begrotingsvastlegging en de gedematerialiseerde vastlegging. Er zal in dat verband een nota bij het verslag gevoegd worden. (Bijlage 2)

De Minister-President is zich helemaal bewust van de moeilijkheden van dit dossier voor de gemeenten. Zoals de heer Riguelle gezegd heeft, hebben de gemeenten in het verleden voordelen gehaald uit de Gemeentelijke Holding. De gemeenten bevinden zich in een situatie waarbij ze de Holding kunnen controleren. Als Dexia het niet goed doet, ondervindt de Holding de gevolgen daarvan. De Holding steunen betekent problemen voorkomen op het niveau van de bank. De Minister-President blijft erbij dat het redelijk was om op te treden.

De Regering heeft beslist om de lokale besturen de garantiecommissie te geven die door het Gewest geïnd zal worden. Het gaat om een bedrag van 1 miljoen euro. Het zou niet gepast geweest zijn mocht het Gewest deze retributie vergoeding voor zich houden in de gegeven context.

Dans le cadre de l'ordonnance qui vise à améliorer la situation budgétaire des communes, le Gouvernement veille à ce que les conventions passées avec les communes soient respectées. Les objectifs fixés dans le plan financier des communes dans le cadre de cette ordonnance seront diminués à concurrence du montant non compensé lié à la perte des dividendes du Holding.

Les billets de trésorerie qui seront émis auront une échéance pour fin août avec un rendement de 2,27%.

Lorsque le Ministre-Président a pris connaissance des actifs du Holding, il a eu le sentiment d'une diversification limitée. Astrid est inscrit comme actif pour 58 millions d'euros. Sur ce plan, il existe une promesse de l'Etat fédéral pour reprendre cet actif.

Il faudra désormais être plus vigilant quant à la gestion du Holding. La Région flamande a proposé qu'une banque d'affaires puisse remettre un rapport sur la stratégie à choisir pour le Holding. Ce rapport est attendu fin septembre.

Parmi les conditions posées pour la nouvelle garantie, il y a la désignation de commissaires régionaux disposant d'un droit de veto.

Au long terme, il n'est pas possible de continuer sans développer une vision stratégique de l'avenir du Holding. Peut-être eût-il fallu susciter la recherche d'une stratégie plus adaptée plus tôt. La Région agit ici surtout pour préserver les intérêts des communes et sans doute faudra-t-il repositionner la stratégie pour les années futures.

Certains ont évoqué la prise de participation de la Région dans le Holding, mais le Ministre-Président ne souhaite pas s'exprimer à ce sujet.

Le Ministre-Président se propose d'être vigilant et de regarder ce qui se passe à Dexia. Les annonces faites par celle-ci quand elle s'est débarrassée de produits toxiques avait soulagé l'image de Dexia. Aujourd'hui les responsables de Dexia se montrent d'un optimisme mesuré. La situation du Holding serait encore plus fragilisée si la Région refusait de la soutenir.

M. Didier Gosuin estime que le Ministre-Président n'a pas expliqué dans sa réponse l'absence de contrôle. Celui-ci eût permis de mieux évaluer les problèmes dès la mise en place de la première garantie. S'il est vrai que le problème est celui de Dexia et des communes, il est devenu celui de la Région dès lors que celle-ci a donné sa garantie et a incité les communes à investir.

In het kader van de ordonnantie die ertoe strekt de begrotingstoestand van de gemeenten te verbeteren, ziet de Regering erop toe dat de overeenkomsten met de gemeenten nageleefd worden. De doelstellingen in het financiële plan van de gemeenten in het kader van deze ordonnantie zullen verminderd worden *a rato* van het niet gecompenseerde bedrag als gevolg van het verlies van de dividenden van de Holding.

De schatkistcertificaten die uitgegeven zullen worden, zullen aflopen eind augustus met een rendement van 2,27%.

Wanneer de Minister-President kennis genomen heeft van de activa van de Holding, heeft hij het gevoel gehad dat er een beperkte diversificatie was. Astrid is ingeschreven als actief voor 58 miljoen euro. Op dat vlak bestaat er een belofte van de federale Staat om dit actief over te nemen.

Men zal voortaan meer aandacht moeten hebben voor het beheer van de Holding. Het Vlaamse Gewest heeft voorgesteld dat een zakenbank een verslag zou uitbrengen over de strategie die voor de Holding gevolgd moet worden. Dit verslag wordt eind september verwacht.

Onder de voorwaarden gesteld voor de nieuwe garantie, is er de aanstelling gevraagd van gewestelijke commissarissen met een vetorecht.

Op lange termijn is het onmogelijk om verder te doen zonder een strategische visie over de toekomst van de Holding. Misschien had men vroeger moeten zoeken naar een meer aangepaste strategie. Het Gewest treedt vooral op om de belangen van de gemeenten te vrijwaren en ongetwijfeld zal men de strategie opnieuw moeten bekijken voor de komende jaren.

Sommigen hebben het gehad over de deelneming van het Gewest in de Holding, maar de Minister-President wil daar niet over uitweiden.

De Minister-President stelt voor om waakzaam te zijn en te kijken wat er bij Dexia gebeurt. De aankondigingen die Dexia gedaan heeft wanneer de bank zich ontdaan heeft van de toxische producten hebben het imago van Dexia verbeterd. Vandaag zijn de verantwoordelijken van Dexia gematigd optimistisch. De situatie van de Holding zou nog moeilijker worden als het Gewest zou weigeren om die te steunen.

De heer Didier Gosuin meent dat de Minister-President in zijn antwoord geen uitleg gegeven heeft over het gebrek aan controle. Op die manier had men de problemen beter kunnen evalueren vanaf de eerste waarborgstelling. Het is wel zo dat het probleem een probleem van Dexia en de gemeenten is, maar het is een probleem van het Gewest geworden omdat het Gewest zijn garantie gegeven heeft en de gemeenten ertoe aangezet heeft te investeren.

M. Gosuin évoque ensuite les problèmes qu' éprouvent les mandataires locaux à se faire entendre au sein des intercommunales. A ses yeux, il n'y a plus de contrôle démocratique. Il invite le Ministre-Président qui a la tutelle des communes dans ses compétences, à engager une réflexion sur ce sujet.

L'orateur rejette l'idée d'une régionalisation telle que proposée par le ministre André Antoine. Ce sera l'occasion forcée de réaliser les actifs et de noter les moins-values. M. Gosuin est d'avis qu'il conviendrait de la faire quand les actions auront remonté.

Mme Anne Dirix note dans la réponse du ministre que des corrections seront réalisées dans les plans financiers des communes. Comment la Région va-t-elle redistribuer les plus-values qu'elle fait au niveau de sa garantie à l'ensemble des communes? Le fera-t-elle proportionnellement aux dividendes escomptés ou sur un autre mode de calcul?

Mme Dirix souhaite savoir quelle piste la Région a demandé de faire étudier par cette banque d'affaires. Quel est son cahier des charges?

M. Eric Tomas ne partage pas la vision pessimiste exprimée par M. Gosuin à propos du contrôle effectué par les communes dans les intercommunales. C'est aux mandataires locaux de poser les bonnes questions. En général, les intercommunales travaillent avec un grand souci de transparence. Y compris pour les opérations financières qu'elles mènent.

M. Tomas note avec intérêt que les conventions seront respectées et que la réduction des recettes sera d'une certaine manière immunisée pour 2011. M. Tomas verra l'évolution.

Le Ministre-Président répond que le mode de redistribution aux communes n'a pas encore été arrêté. A M. Gosuin il répond qu'il comprend ses demandes quant aux engagements financiers importants des communes dans les intercommunales et dans le Holding Communal. L'expertise financière des communes est somme toute limitée. Pourquoi ne pas avoir au sein de la Région un centre de référence et d'analyse à disposition des communes qui leur permettrait de solliciter des experts pour donner des clarifications? Sans doute faut-il un *back-office* capable de soutenir les communes dans les investissements financiers.

La Région bruxelloise pourrait s'associer aux démarches faites par la Région flamande auprès de ladite banque d'affaires. Elle prendra en tout cas connaissance des résultats de cette étude. Cette banque d'affaires est chargée de faire des propositions quant au redéploiement stratégique du Holding.

De heer Gosuin heeft het vervolgens over de problemen die de lokale mandatarissen ondervinden om zich te laten horen binnen de intercommunales. Volgens hem is er geen democratische controle meer. Hij nodigt de Minister-President die het toezicht uitoefent over de gemeenten uit om een gedachtewisseling daarover te starten.

De spreker verwerpt het idee van een regionalisering zoals voorgesteld door minister André Antoine. Dat wordt de gelegenheid om de activa te realiseren en de minwaarde te noteren. De heer Gosuin meent dat men dat zou moeten doen wanneer de aandelen gestegen zijn.

Mevrouw Anne Dirix wijst erop dat de minister geantwoord heeft dat er aftrekkingen zullen gebeuren in de financiële plannen van de gemeenten. Hoe zal het Gewest de meerwaarde herverdelen die het op het niveau van de garantie voor het geheel van de gemeenten bereikt heeft? Zal dit proportioneel gebeuren met de verwachte dividenden of op basis van een andere berekeningswijze?

Mevrouw Dirix wil weten welke piste het Gewest wou laten onderzoeken door die zakenbank? Wat zijn zijn instructies?

De heer Eric Tomas is het niet eens met de pessimistische visie van de heer Gosuin over de controle van de gemeenten op de intercommunales. Het is de taak van de lokale mandatarissen om de goede vragen te stellen. In het algemeen werken de intercommunales in grote transparantie. Ook voor de financiële operaties die zij uitvoeren.

De heer Tomas stelt met belangstelling vast dat de overeenkomsten nageleefd zullen worden en dat de vermindering van de ontvangsten in zekere zin geïmmuniseerd zal worden voor 2011. De heer Tomas zal zien wat de evolutie is.

De Minister-President antwoordt dat de wijze van herverdeling aan de gemeenten nog niet vastgesteld is. Hij antwoordt aan de heer Gosuin dat hij zijn vragen begrijpt met betrekking tot de belangrijke financiële engagementen van de gemeenten in de intercommunales en in de Gemeentelijke Holding. De financiële expertise van de gemeenten is uiteindelijk beperkt. Waarom beschikt men binnen het Gewest niet over een referentie- en analysecentrum ter beschikking van de gemeenten om verduidelijkingen te vragen aan experts. Misschien heeft men nood aan een *back-office* die de gemeenten kan bijstaan in de financiële investeringen.

Het Brussels Gewest zou kunnen aansluiten bij de initiatieven van het Vlaamse Gewest bij de voormelde zakenbank. Het zal in ieder geval kennis nemen van de resultaten van die studie. Die zakenbank wordt belast met voorstellen over de nieuwe strategische koers van de Holding.

IV. Discussion des articles et votes

Article 1er

Cet article ne suscite aucun commentaire.

Vote

L'article 1er est adopté à l'unanimité des 15 membres présents.

Article 2

Cet article ne suscite aucun commentaire.

Vote

L'article 2 est adopté à l'unanimité des 15 membres présents.

Article 3

Cet article ne suscite aucun commentaire.

Vote

L'article 3 est adopté à l'unanimité des 15 membres présents.

V. Vote sur l'ensemble du projet d'ordonnance

L'ensemble du projet d'ordonnance est adopté à l'unanimité des 15 membres présents.

- Confiance est faite au rapporteur pour la rédaction du rapport.

Le Rapporteur,

Eric TOMAS

La Présidente,

Françoise DUPUIS

IV. Artikelsgewijze bespreking en stemmingen

Artikel 1

Dit artikel lokt geen enkele commentaar uit.

Stemming

Artikel 1 wordt aangenomen bij eenparigheid van de 15 aanwezige leden.

Artikel 2

Dit artikel lokt geen enkele commentaar uit.

Stemming

Artikel 2 wordt aangenomen bij eenparigheid van de 15 aanwezige leden.

Artikel 3

Dit artikel lokt geen enkele commentaar uit.

Stemming

Artikel 3 wordt aangenomen bij eenparigheid van de 15 aanwezige leden.

V. Stemming over het ontwerp in zijn geheel

Het ontwerp van ordonnantie wordt in zijn geheel aangenomen bij eenparigheid van de 15 aanwezige leden.

- Vertrouwen wordt geschonken aan de rapporteur voor het opstellen van het verslag.

De Rapporteur,

Eric TOMAS

De Voorzitter,

Françoise DUPUIS

Annexe I**Lettre de la Cour des comptes du 6 juillet 2011**

Délibération budgétaire n°1 du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 29 juin 2011

Madame la Présidente,

La Cour des comptes a reçu une copie de la délibération budgétaire n°1 du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 29 juin 2011 « autorisant une garantie régionale complémentaire, imputable sur le budget général des dépenses de la Région de Bruxelles-Capitale pour l'exercice 2011 ».

Son collègue estime que cette délibération ne répond pas aux conditions légales requises pour invoquer le recours à l'article 26 de l'ordonnance organique du 23 février 2006 portant les dispositions applicables au budget, à la comptabilité et au contrôle. En effet, son objet est étranger au champ d'application de cet article qui ne porte que sur des autorisations d'engagement, de liquidation et de paiement des dépenses au-delà de la limite des crédits budgétaires ou, en l'absence de crédits, à concurrence du montant fixé par la délibération. Or, cette délibération a pour seul objet la modification de l'article 66 du dispositif de l'ordonnance du 24 décembre 2010 contenant le budget général des dépenses de la Région de Bruxelles-Capitale pour l'année budgétaire 2011, en vue de porter la garantie régionale aux emprunts contractés par le Holding Communal SA d'un montant maximum de 18.750.000 euros à un montant maximum de 67.500.000 euros.

Dans l'état actuel de la législation applicable à la Région de Bruxelles-Capitale, la technique envisagée pour octroyer ladite garantie complémentaire ne permet pas d'anticiper les effets du vote de l'ordonnance contenant le premier ajustement du budget général des dépenses de la Région de Bruxelles-Capitale pour l'année budgétaire 2011 suite à la délibération budgétaire n°1 du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale.

Par ordonnance : La Cour des comptes :

Alain Bolly
Greffier

Jozef Beckers
Conseiller

Bijlage I**Brief van het Rekenhof van 6 juli 2011**

Begrotingsberaadslaging nr. 01 van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 29 juni 2011

Mevrouw de Voorzitter,

Het Rekenhof heeft een kopie ontvangen van de begrotingsberaadslaging nr. 01 van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 29 juni 2011 « houdende machtiging tot het verlenen van een complementaire gewestwaarborg, aan te rekenen op de algemene uitgavenbegroting van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor het begrotingsjaar 2011 ».

Zijn college is van oordeel dat de beraadslaging niet beantwoordt aan de wettelijke voorwaarden om een beroep te kunnen doen op artikel 26 van de organieke ordonnantie van 23 februari 2006 houdende de bepalingen die van toepassing zijn op de begroting, de boekhouding en de controle. Het voorwerp van de beraadslaging valt immers buiten het toepassingsveld van dat artikel, dat enkel bedoeld is om toestemming te verlenen voor vastleggingen, vereffeningen en de betaling van uitgaven die de begrotingskredieten overschrijden of, bij gebrek aan kredieten, ten belope van het bedrag dat bij beraadslaging is bepaald. De beraadslaging nr. 01 van 29 juni 2011 heeft echter enkel tot doel een wijziging aan te brengen in artikel 66 van het beschikkende gedeelte van de ordonnantie van 24 december 2010 houdende de algemene uitgavenbegroting van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor het begrotingsjaar 2011. Die wijziging zou de gewestwaarborg voor leningen aangegaan door de Gemeentelijke Holding nv optrekken van maximaal 18.750.000 euro tot maximaal 67.500.000 euro.

In de huidige stand van de wetgeving die op het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van toepassing is, laat de beoogde techniek waarmee die bijkomende waarborg zou worden toegekend, niet toe vooruit te lopen op het resultaat van de stemming over de ordonnantie houdende de eerste aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor het begrotingsjaar 2011 naar aanleiding van de begrotingsberaadslaging nr. 01 van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering.

Op last : Het Rekenhof :

Alain Bolly
Griffier

Jozef Beckers
Raadsheer

Annexe II

Note juridique

La Cour des comptes a émis son avis sur la délibération budgétaire qui fait l'objet de l'ordonnance vous étant soumise aujourd'hui, tel qu'il est prévu à l'article 26 de l'OOBCC. Dans cet avis, il est noté que l'objet de la délibération n'entre pas dans le champ d'application de l'article 26, vu que cet article vise uniquement à autoriser l'engagement, la liquidation et le paiement des dépenses au-delà des crédits budgétaires ou en l'absence de crédits.

Par ailleurs, dans la mesure où la délibération a seulement pour objet de modifier le dispositif de l'ordonnance du 24 décembre 2010, la Cour des comptes remarque que ceci n'est pas permis sur base de la méthode appliquée.

Tout d'abord, il faut rappeler à la commission que l'article 26 de l'OOBCC autorise l'exécution des dispositions reprises dans la délibération budgétaire, dès que les conditions de forme sont remplies. A cet égard, suite à la décision du Gouvernement et à la délibération budgétaire et l'ordonnance *ad hoc* qui en ont découlé, la garantie en question a été accordée en faveur du Holding Communal le 30 juin 2010.

Quant au fond, il faut commenter et préciser le contenu de l'avis qui a été émis par la Cour des comptes.

Pour ce qui concerne l'objet de la délibération budgétaire, notamment l'octroi d'une garantie, il importe de souligner qu'une garantie n'est ni plus ni moins qu'un engagement. Vu les conditions, cet engagement n'a cependant pas encore été matérialisé. D'un point de vue comptable, une garantie est une opération hors bilan, reprise dans la classe 0, qui se matérialise de plein droit en un crédit budgétaire si les conditions sont remplies. Ceci est logique, car s'il est fait appel à la garantie et à condition que les procédures en vigueur soient respectées, les montants garantis peuvent être réclamés tout de suite et définitivement. Il s'agit évidemment d'une caractéristique essentielle propre à la garantie.

On pourrait comprendre le raisonnement de la Cour des comptes si l'outil de la délibération budgétaire avait été utilisé pour contracter des obligations qui iraient plus loin que celles prescrites par l'article 26. Ce n'est cependant pas le cas. D'ailleurs, le recours à l'article 26 sur base de la lecture de la Cour des comptes permettrait de procéder à un engagement matérialisé (obligation irrévocable), mais ne permettrait pas d'opérer un même engagement dématérialisé (obligation conditionnée).

Concrètement, l'interprétation de l'article 26 par la Cour des comptes impliquerait que le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale inscrive dans le budget un crédit d'engagement de 67,5 millions d'euros en faveur du

Bijlage II

Juridische nota

Het Rekenhof heeft zijn advies verleend inzake de begrotingsberaadslaging dewelke het voorwerp uitmaakt van voorliggende ordonnantie zoals bepaald in artikel 26 van het OOBBC. In dit advies wordt gesteld dat het voorwerp van de beraadslaging buiten het toepassingsveld van artikel 26 valt, gezien dit artikel slechts bedoeld is om toestemming te verlenen voor vastleggingen, vereffeningen en de betaling van uitgaven die de begrotingskredieten overschrijden, of bij gebrek aan kredieten.

Vermits, zo gaat het advies verder, de beraadslaging enkel tot doel heeft het beschikkend gedeelte van de ordonnantie van 24 december 2010 te wijzigen, stelt het Rekenhof dat de gehanteerde techniek dit niet toelaat.

Vooreerst dient erop gewezen dat artikel 26 van de OOBBC de uitvoering van de bepalingen opgenomen in de begrotingsberaadslaging machtigt zodra aan de vormvereisten werd voldaan. Ingevolge de regeringsbeslissing en de hieruit voortvloeiende begrotingsberaadslaging en *ad hoc* ordonnantie, werd de waarborg waarvan sprake op 30 juni 2010 ten gunste van de Gemeentelijke Holding verleend.

Ten gronde betaamt het de inhoud van het door het Rekenhof verstrekte advies te becommentariëren en nader te duiden.

Inzake het voorwerp van de begrotingsberaadslaging, in casu het verlenen van een waarborg, is het van belang aan te stippen dat een waarborg niet meer of minder is dan een vastlegging. Deze vastlegging is evenwel nog niet gematerialiseerd gezien de voorwaarden. Een waarborg is ook boekhoudkundig een buiten balans verrichting, opgenomen in klasse 0, dewelke van rechtswege gematerialiseerd wordt in een begrotingskrediet indien aan de voorwaarden is voldaan. Dit is logisch gezien bij uitwinning van de waarborg en mits de vigerende procedures terzake worden gerespecteerd de gewaarborgde sommen onmiddellijk en onherroepelijk kunnen opgeëist worden. Dit is uiteraard een essentieel kenmerk van de waarborg aan zich.

Men zou de redenering van het Rekenhof begrijpen indien men door middel van het instrument van de begrotingsberaadslaging verregaandere verbintenissen zouden aangaan als diegene die artikel 26 voorschrijft. Dit is evenwel niet het geval, immers zou het gebruik van artikel 26 op basis van de lezing van het Rekenhof toelaten om een gematerialiseerde (onherroepelijke verbintenis) vastlegging door te voeren maar zou voor een zelfde de gedematerialiseerde vastlegging (geconditioneerde verbintenis), niet zou toelaten.

Concreet zou de interpretatie van het Rekenhof van art 26 inhouden dat de Brusselse Hoofdstedelijke Regering ten gunste van de Gemeentelijke Holding een vastleggingskrediet van 67,5 miljoen euro inschrijft in de

Holding Communal, ce qui, en cas d'appel à la garantie, pourrait donner lieu au paiement immédiat du montant dû, mais ne permettrait pas de contracter la même obligation sous conditions. Ceci n'est évidemment pas logique et n'a pas pu être l'intention du législateur.

Par ailleurs, ce point est également illustré par le commentaire des articles ainsi que par le commentaire dudit article qui renvoient explicitement à la reprise des dispositions contenues dans l'article 44 des lois coordonnées sur la comptabilité de l'État.

Il apparaît dès lors que l'avis de la Cour des comptes tient insuffisamment compte de la portée de la terminologie budgétaire spécifique bruxelloise, qui joue un rôle pionnier dans la modernisation et l'actualisation des finances publiques du pays.

A cet égard, il serait particulièrement intéressant de connaître l'appréciation que la Cour des comptes réserve à la notion de l'engagement budgétaire d'une part et à la notion de l'engagement d'autre part, telle que retenue par le législateur à l'article 26.

Il va de soi que sur le plan juridique, comptable et de la technique budgétaire, il est difficile de suivre la prise de position contenue dans l'avis de la Cour des comptes.

Le manque de cohérence en cette matière est bien illustré par le fait que tout ajustement de n'importe quel crédit budgétaire d'engagement ou de liquidation, pour autant que celui-ci ne soit pas compensé par une modification inversement proportionnelle d'un crédit déjà existant, entraînerait automatiquement et irrévocablement le dispositif de l'ordonnance budgétaire, notamment celle du 24 décembre 2010. En effet, l'autorisation totale des crédits budgétaires d'engagement et de liquidation, tant de l'entité régionale que de ses composantes, est reprise dans le dispositif de l'ordonnance. Il apparaît dès lors que le législateur ne peut jamais avoir eu l'intention de donner une interprétation tellement limitative à l'article 26, vu qu'une telle interprétation la rendrait inapplicable et, partant, superflue.

Pour conclure, il convient de signaler aux commissaires qu'à l'initiative du ministre du Budget, le Gouvernement saisira le Parlement dans les plus brefs délais d'une initiative législative visant à éviter à l'avenir de telles interprétations erronées et limitatives.

begroting dewelke bij uitwinning van de waarborg zou aanleiding kunnen geven tot onmiddellijke betaling van het verschuldigde bedrag maar zou niet toelaten om een zelfde, dit maal geconditioneerde, verbintenis aan te gaan. Dit is uiteraard niet logisch en kan bezwaarlijk de bedoeling van de wetgever zijn geweest.

Dit wordt overigens ook geïllustreerd door de artikelgewijze bespreking en de toelichting bij het betrokken artikel dat telkens expliciet verwijst naar het hernemen van de bepalingen van artikel 44 van de gecoördineerde wetten op de rijkscomptabiliteit.

Het lijkt dan ook dat het Rekenhof in haar advies onvoldoende de draagwijdte van de specifiek Brusselse begrotingsterminologie, dewelke een pioniersrol vervult in de modernisering en actualisering van de overheidsfinanciën in het land, heeft onderkend.

Terzake zou het bijzonder interessant zijn de appreciatie van het Rekenhof te kennen met betrekking tot het begrip budgettaire vastlegging enerzijds en het begrip vastlegging anderzijds zoals in artikel 26 door de wetgever werd weerhouden.

Het spreekt voor zich dat vanuit zowel juridisch, budgettair technisch als boekhoudkundig oogpunt de door het Rekenhof in haar advies ingenomen stelling bezwaarlijk kan weerhouden worden.

Het gebrek aan coherentie wordt terzake mooi geïllustreerd door het feit dat iedere aanpassing van om het even welk budgettair vastleggings of verreffingskrediet, in de mate dat deze niet door een omgekeerd evenredige wijziging van een reeds bestaand krediet zou worden gecompenseerd, automatisch en onherroepelijk het beschikkend gedeelte van de begrotingsordonnantie, in casu deze van 24 december 2010, tot gevolg zou hebben. Het is immers zo, dat de totale machtiging van zowel de budgettaire vastleggings- als verreffingskredieten, van zowel de gewestelijke entiteit als haar componenten, opgenomen worden in het beschikkend gedeelte van de ordonnantie. Het lijkt dan ook dat de wetgever nooit de bedoeling kan gehad hebben om artikel 26 dermate limitatief te willen interpreteren gelet op het feit dat deze interpretatie artikel 26 onbruikbaar en bijgevolg overbodig zou maken.

Tot slot betaamt het de commissieleden erop te wijzen dat de Regering op initiatief van de Minister van Begroting zo spoedig mogelijk het Parlement zal vatten met een wetgevend initiatief om dergelijke foutieve en limitatieve interpretatie in de toekomst te vermijden.